

DÉLVIDÉK

Verseczi társadalmi és közművelődési vegyes tartalmú hetilap.

Versecz és vidéke magyar nyelvterjesztő egyesületének hivatalos közlönye.

Szerkesztőség iroda: Versecz, laktanya-utca 1054. szám — ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden küldemény és levelezés. A szerkesztőség számára a levelek és egyéb írásbeli közlemények különben özv. Kirchnerné felvételű és rendelési irodájában (az Andrássy-sétány és iskola-utca sarkán lévő Kádics-féle házban) is átvételnek.
Előfizetési díj: Negyedévre 1 frt. 25 kr. — Félévre 2 frt. 50 kr. — Egész évre 5 frt.

Egyes szám ára 10 kr.

Felelős szerkesztő: Perjessy Lajos.

Kiadó-hivatal: Kirchner-féle könyvnyomda Verseczen — ide intézendők a kiadó-hivatalt illető előfizetések, hirdetések és felszámítások.

Hirdetési díj: A hirdetésekért járó díj legutányosabban számítatik. — Bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr. — A nyílt térben egy sor 10 kr. — A hirdetések közzétételéig beküldeni.

VIII. évfolyam.

Vasárnap 1899. évi április 16-án.

16. szám.

Iparkamarák.

Versecz 1899. április 15.

Németország, ez a nemzetgazdasági problémák megoldásában előjáró állam belátta azt, hogy iparos és kereskedő érdekét ugyanazon testület hathatósan, annál kevésbé őszintén meg nem védheti és anélkül, hogy akár az egyik, akár a másik érdekelt fél oldaláról valami nagyobb befolyást gyakoroltak volna a kormányra, külön választották az évtizedek óta fenálló kereskedelmi és iparkamarákat és állították az iparosok nagy örömeire és a kereskedők épen nem nagy meglepedésére külön-külön kereskedelmi és külön iparkamarákat. Hát nálunk Magyarországon is régóta tudjuk, hogy azokban a magukat kereskedelmi és iparkamaráknak nevezett testületekben minden jóakarat mellett is a legtöbb esetben a kereskedők érdekei jutnak előtérbe, de azért, hogy az megváltoztassék, a meleg óhajnál egyéb nem igen történt.

A kérdés azonban ismét felszínre került és az iparosok országos mozgalmat szándékoznak indítani, melynek célja legyen a kormányt arra bírni, hogy az iparosok érdekeinek hathatósabb megvédésére külön iparkamarákat állítson fel.

Mi őszintén üdvözljük e mozgalmat, de nagyon félünk tőle, hogy ez az igazán üdvös és a kisiparosok jólétét előmozdító törekvés épen a kisiparosok közönyösségén, indolenciáján fog hajótörést szenvedni. Mert tény az, hogy sok minden másképp lenne a

kisiparosok dolgában, ha nem néznék olyan nembánomsággal a századok vívmányait és viharait elvonulni maguk előtt a nélkül, hogy az egyiktől hódítani, a másikat pedig maguktól elhárítani igyekeznének.

Hogy e mozgalom nagyon megszívlelnivaló, nem szükséges mondanunk. A nagyipar és kereskedelem a kisiparral egy kalap alá nem vonható, sőt határozottan két egymással ki nem békíthető ellenfél. A nagyipar, bár mennyire hangoztassa is, hogy nem a kisipar kiirtására jött létre, hanem csak a civilizáció teremtette nagyobb igények kielégítésére, a nagyipar volt és marad a kisipar kipusztítója és ha így már ezen tényt konstatálnunk kell, legalább ne dobják martalékkul a nagy iparnak, a midőn azokra bizzák a kisipar védelmét, a kiknek minden érdekükben van, csak a kisipar fenállása nem.

És ez nincs másképp a kereskedelemmel sem. Mert első sorban a nagyiparosok egyzersmind kereskedők is, másodsorban pedig azok a kereskedők, a kik a kisipar termékeit vannak hivatva közvetíteni, — tisztelet a becsületnek — sohasem az iparosok, hanem a saját érdeküket fogják szem előtt tartani, hogy a közvetítendő áruhoz a szorongatott iparosoktól minél olcsóbban juthassanak és annál jobban adhassanak túl rajta.

Senkit sem akarunk gyanúsítani; mert ha igaz az, hogy «minden szentnek maga felé hajlik a keze», már a magánéletben, annál igazabb az a megélhetési kérdésében és így biztos, hogy az iparosok is első

sorban a saját szempontjukból itélnék meg a dolgokat, ha a mostani kamarákban ők volnának túlsúlyban. Azért, hogy az egyik a másik rovására ne használhassa ki a helyzetet, szükséges hogy az iparosok, de főleg a kisiparosok, mint külön kamarák által érintkezessenek a kormányval és biztos, hogy rövid idő alatt teljesen megváltoznék annak ipari politikája és az iparosok helyzete is.

A kisiparosok feladata ez és tőlük függ, hogy az úgy legyen, csatlakozván teljes erővel e mozgalomhoz.

NAPI HIREK.

Németh püspök jubileuma. Temesvárról írják: Huszonöt éve immár, hogy Németh József fölszentelt püspök papnak és embernek, hazafinak és polgárnak a Hugó Viktor eszményi püspökét is árnyékba borító tökéletes egyháznagyul ragyogó díszes állásban s védő bastája egyháznak, áldása a széles körnek, melynek egyik középpontja s mely központból áldás és szeretet sugároz ki százerek fejére. Ezt az évfordulót méltó ünnepélyességek közt ünnepelte meg a csanádi egyházmegye papsága. Küldöttség jelent meg nála Dessewffy Sándor v. b. t. tanácsos, megyés püspök vezetése alatt és a megyés püspök átnyújtotta neki az egyházmegyei klerus ajándékait: egy aranylancot, keresztet és gyűrűt, valamint egy 2000 frtról szóló, Németh püspök nevét viselő alapítvány takarékpénztári könyveskéjét.

Németh József életrajzi adatai a következők:
Németh 1831. évi április hó 20. án Szegeden született. Szülei: Németh József (szürszabó) és Szekula Katalin. Gimnáziumi tanulmányait Szegeden és Temesvárott végezte és a papi pályának kívánta életét szentelni. A szabadság-

Tárca.

Olaszországi levelek.*)

A „Délvidék eredeti tárczája”

Róma 1899. április 4.

Mindenek előtt arra kérlek kedves szerkesztő barátom uram, ne szídj össze, hogy már a husvéti számba nem küldtem Talián országból valamit, azonban jól tudod, hogy oly fejszagatással jöttem el Verseczről, majd megörültem a fájdalomtól, s fájdalomaim az egész utazás alatt tartottak, dacára hogy Budapesten és Bécsben egy csomó orvost összejártam, s egész patikát vásároltam be. Így azután, amíg fájdalomaim nem szüntek, bizony még a római pápa kedveért sem tudtam volna rendes iráshoz fogni, — ki is mellesleg mondva a legmegbízhatóbb vaticáni forrásaim szerint elég jól érzi magát — s pápa választásra egyelőre még gondolni is fölösleges.

No de nem akarok azonnal Rómáról, az örök városról írni — kezdjük az utazáson.

Mikor Budapesten a gyorsvonatba beszálltunk feleségemmel, alig hogy helyet foglaltunk, egy volt technikai professorom Pecz Samu telepedett le szakaszunkba, persze volt öröm

*) Lapunk múlt heti számából nyomdai akadályok miatt kiszorult. Szrk.

kölesönösen, hogy a hosszú Budapest-Fiumei utat régi ismerősökkel teheti meg az ember. Miről beszélünk volna másról, mint a délvidéki enyhe éghajlatról, no meg a művész világ legújabb kinovéséről a secessionistákról, kiknek művei, jobban mondva örült színvegyulékei minden képkiállításán nagy mértékben kezdenek szerezni, s kiknek képeit, építési modorát eddig még egyetlen egy szakember sem értette meg — akár csak a Karst hegység erdősítésének kérdését, melynek a pokol tornáczára emlékeztető sziklain orakig keresztül rohogott át vonatunk. A secessionisták képtelen dolgainak tárgyalását Fiumében megszakítottuk Pecz műépítész tanárral, ő udulás végett Lussin-Piccoloba tartott, mi meg a fiumei öbölben horgonyzó Villám gyorsgőzörsre szálltunk fel, mely egy éjszakán át Anconába szállított bennünket. A hajón egy másik volt professorommal Lóczy Lajos műegyetemi geológiai tanárral találkoztunk, ki is tizenhét tanítványával az olaszországi vulkánikus hegyek, különösen pedig a Vezuv tanulmányozása végett Napolyba utazott Rómán keresztül. Az adriai tenger az egész éjeli utazásunk alatt oly csendes volt, hogy a teli holdvilágnál fodrokat is alig mutatott a végtelen tenger, pedig feleségem ugyancsak kívánta, hogy bárha dobálna hajónkat a tenger vihara, had látna milyen egy tengeri vihar, — ha tengeri betegség árán is.

Napfölkelte után érkezett meg hajónk

Anconába. Micsoda gyönyörű látvány az, a tengerből felkelő nap, amint biborsugáiraival előtti egyszerre a végtelen vizeket — aki ezt nem látta, az nem is tudja még, mi az a napkelte. Átellenben ragyogott Ancona egy magas hegy ormon, régi ezredéves építményeivel, a kikötőben várta hajónkat száz meg száz szolgálatkész rongyos tipikus olasz hordár, a fa cchi-nok serege, kik majd kiragadják az ember kezéből a legkisebb táskát is. Hosszu kiabálás, szaladgálás, csöngetés után indult meg Anconából vonatunk, mely elég gyorsan megy, de azért még sem a mi magyar gyorsvonatunk az kényelem tekintetében, még a legelegánsabb olasz gyorsvonat sem hasonlítható össze a magyar állam kezelése alatt levő vicinális vonatokkal sem — legfeljebb a Kubini vonatokkal. Hanem azután a vidék az kipótól mindent.

A gyönyörű hegyek egymásután tűnnek elő, a vasút mindenütt kertek és házak közt halad végig, a városnak kezdete és vége nincs sehol, olajfa erdők virítanak mindenütt, a merre a szem ellát, zöld minden, a fák telve érett gyümölcsrel, melyek a tél folyamán értek meg majd meg oriasi szikla hegyek tetejükon eziprusfakkal körülvett régi lovagvárakkal, templomokkal. Nem lehet azt, — amit a vasuti kupé ablakából lát az ember — leírni, azt látni kell.

A vonat majd minden állomáson időzik pár percet, az utasok kiszálnak mindannyiszor valamenyen, részint pedig hosszú, vékony nyaku

harca kitörésekor 6 papnövendék társával együtt honvéddé lett s a 17 éves kispapot lángoló hazaszeretete (mint tüzért) az ágyuk mellé állította. A lelkes honvéd-tüzér 15 csatában vett részt. Áldozó pappá 1854. augusztus 24-én szenteltetett s az első szent misét Szeged alsóvárosán mondotta K r e m i n g e r Antal prépost-plébános kalauzolásával, 1852 november 22-től 1853. november 2-ig mintjigató és levéltárnok működött. Ez időtől 1855. február 26-ig Hidegkúton, majd Német-Bogánban segédlelkészkedett. 1855. február 26-án püspöki szertartó lett. 1856. januárban szentszéki jegyző és előadó, mely tisztségeket 1857. július 20-ig viselte. Ekkor a temesvári papnövendé lelkigazgatójává lett kinevezve, 1858-ban káptalani jegyző és az iskolánövendék gyónatópapa, 1860-ban egyházmegyei ügyész, 1862 év elején szentszéki védnök és a házasság s a szerzetesi fogalom védője, 1863-ban ismét püspöki szertartó, szentszéki jegyző és előadó, 1870-ben újlag a papnövendéhez neveztetett ki, de már mint igazgató, 1871-ben lett kanonok, 1874-ben pedig izauropolisi felszentelt püspök és egyuttal püspöki helynök.

Hajnal Lajos kalocsai érsek szentelte föl püspökké 1874 évi április 19-én Kalocsán. Funkciói között látjuk a szentszéki ügyhallgató s a zsinat-vizsgáló bizottság elnöki tisztségét is. 1879. március 13-án lett scopiai választott püspökké, majd nagypréposttá. 1884-ben lett általános püspöki helynök, 1885-ben elnöke lett a középiskolák hittan tanári vizsgáló bizottságának és 1889—1890-ben pedig káptalani helynök s 1890. szept. 27-től a megyei püspök lelki helynöke és általános ügyhallgató.

Univerzális műveltsége, finom, előkelő modora, egyházi, társadalmi s politikai felszólalásai alkalmával tanusított ragyogó szónoki tehetsége a legmagasabb köröknek is imponál.

Nemeth minden elismerés és kitüntetés-től idegenkedett, sőt elrejtőzni igyekezett. Puritán jellemének ágazatai közé tartozik a kötelességtudás, a szünetelni nem tudó munkálkodás és főlegvalói akarátának pontos, serény végrehajtása, szeplőtlen napi tisztasága, de az is, hogy könyörületlen lelki világnál fogva a szűkölködők közt mindenét kiosztja.

Németh Józsefet tündöklő jellemmel áldotta meg a Mindenható és tévovázás nélkül el lehet róla mondani hogy mindenben tökéletes!

Személyi hírek. Pálffy Elemér főispánunkat tegnap szombaton estére várták haza Budapestről, — S e e m a y e r János kir. tan. polgármester betegeskedő nejevel Radebeulba (Drezda mellett) utazott, hol nejét a hires hidegviz gyógyintézetben fogják kezelni.

üvegeket friss, vinkóizú olaszborral megtölteni, esetleg pár szelet frissen sült borjuhust venni.

Gyönyörű a Nera völgye az ő örökzöld tölgyfaival, melyeknek a színe azonban teljesen elűtő a mi tölgyfainktól, minthogy ezek teljesen sötét, majdnem feketébe átmenő zöldek. Ezután jön Orte város, mely egy egészen különálló hegyen fekszik, körülveve a legszebb olajfa és tölgyerdőktől, a melyhez hasonló szép fekvésű helyet csak ritkán láthat az ember. Csupa kertek közt érkezik meg az ember délután Rómába a héthalmón épült örökvárosba, mely az első pillanatban szinte nyomasztólág hat az ember kedélyére, amint az ódon épületek közt bekocsiz a városba.

Három vendéglőt is végig kellett járnunk, míg lakást kaptunk a Hotel St. Chiarában — a nagy hét alkalmával el volt foglalva az idegenek által minden.

Mindenütt francia, angol, német utazókba ütközik az ember, kik a B a e d e k e r r e l kezükben járják keresztül-kassul az örökváros nevezetességeit. Amint kilép az ember az utcára, két-három egylovos kocsi is majd elgázolja a szegény jövevényt, amint a kocsi a jobb mutatóujjával felénk bökve följánlja szolgálatát. A falakon belül bárhova nyolczvan centessimóért elviszik az embert, s ugyancsak erős szándékkal indulunk neki, hogy a majd háromezer fiakeros közül egy reánk ne erőltesse magát utközben. Aki a várost alaposan megakarja azonban ismerni az legokosabban teszi, ha először térkép segítségével gyalog járja össze-vissza a főutvonalak szerint az örök várost. — Mi még megérkezésünk napján végig bolyongtunk a szűk Corsókön, s végre, eljutottunk az A n g y a l v á r megkerülésével a világ legnagyobb és legfelségesebb terére a Szent-Péter térre, mely két oldalon élypsis alakban gyönyörű oszlopsorral van körülveve, melyek arkádszerűen egészen a Szent Péter templomáig húzódnak. A Szent Péter temploma! Micsoda művészi remek az, minő colossus épület, a világ bármelyik

Április 11-ét, az 1848-iki törvények szentesítésének évfordulóját, melyet a törvényhozás bölcsessége nemzeti ünneppé emelt, illő ahiattal ünnepelte meg városunk közönsége. Valamennyi vallásfelekezet templomában ünnepélyes istenitisztelet tartott, a középületeken ki voltak tüzve a nemzeti lobogók. Az összes tanintézetekben megtartották a hazafias ünnepélyeket, melyekről tudósításaink nyomán következőleg számolunk be:

Az állami főreáliskolában. Városunk egyetlen középiskolájának tanári testülete és ifjusága a megszokott szép rendben, lengő trikolor alatt a róm.-kath. templomban 9 órakor tartott isteni tiszteletre vonult, mely alkalommal a szertartást Lászlóffy László apatplébános végezte fényes segédlettel. Az iskolai ünnepély a főreáliskola diszterméül szolgáló s ez alkalommal nemzeti színű draperiákkal feldiszített tornatermében pont 10 órakor vette kezdetét. A tágas terem azonban már jóval előbb megtelt előkelő és intelligens közönséggel. A legjobb benyomást keltette, hogy Beöze magy. kir. honvéd ezredes, a polgárság által annyira tisztelt és szeretett verseczi parancsnoka a 7-ik honvéd gyalog-ezrednek nagyszámu tisztel jelent meg, de képviselve voltak az összes állami hivatalok (a kir. járásbíró Paulovics kir. táblabíró vezetése mellett), a városi tisztviselői kar, a vármegye közigazgatása, az 1848/49. évi honvédveteránok egylete, nagyszámu elegáns hölgyközönség. Az ünnepély azal a nemes lelkesedéssel, a melett a ritka jó tapintattal összeállított műsor mellett folyt le, mely főreáliskolánk ünnepélyeit oly kedveltekké varázsolja a város közönsége előtt. Az ünnepély kezdetén a vegyes kar énekelte el a szótát, majd az ifjusági zenekar adott elő egy igen kedves zenedarabot „Hóvirág“ czim alatt. B u d a y József főreáliskolai igazgató lelkes beszédben ismertette a nap jelentőségét és az 1849-ki törvényeket, törhetlen hazafiságra intvén a fiatalokat. A magas szárnyalású, igazi szónoki hévvel előadott beszédet a közönség lelkesen megénekelte. S i n g e r Miksa VIII. oszt. tan. Arany János „Magányban“ czimü költeményét, S k a l a József VI. oszt. tan. Abrányi Emil „1848. emléke“ czimü költeményét adták elő gyújtó és lelkesítő hatással. Szerepelt még ismételtén az ifjusági ének- és zenekar is. Nem hagyhatjuk felemlítés nélkül azon körülményt, hogy a Szörényi József főreáliskolai tanár vezetése alatt álló ifjusági zenekar oly minden tekintetben kitűnő, jól begyakorolt összhangzatos énekeket produkált, mint a minőt ritkán hallunk városunkban. Hasonló

temploma bele férne. művészi becse pedig olyan nagy, hogy azt mérlegelni sem lehet. Minden egyes darabja csupa márvány, arany és mozaik, az oltárképek mindegyike, a pápák emlékei mesterművek, évszázadok művészei kellettek aboz, hogy ez a monumentális épület minden részében ki legyen egészítve, s évszázadok kincsei lettek itt felhalmozva és kidolgozva — a nélkül, hogy bárhol is a túlterheltség érzete venne erőt rajtuk.

A jó szerencse Rómába érkezésünk második napján hozott össze bennünket egy német vendéglőben, B e k e Antal gyulafehérvári kanonokkal ki is mint Fraknói püspök egyik kiváló munkatársa a vaticani levéltárakban végez tudományos kutatásokat. Az állítólag 62 éves életerős, vidám, tréfára hajló világlátott magyar főpap a legnagyobb szívélyességgel kalauzolt bennünket a nagyhét alatt mindenütt. Töle tudtam meg, hogy a remek sekrestye a Szent Péter templomnál a Szt. István magyar király által alapított magyar vendégház helyére épült a 16-ik század végén, a mikor a magyar nemzet megkerdezése nélkül ezt a magyar házat felosztatták és a Germanico-Hungáriumba olvasztották be — elég rosszul, mint az öreg főpap mondja, most azután nekünk magyaroknak nincs Rómában egy tiszteséges otthonunk sem, ami pedig ma már minden nemzetnek meg van, pedig nekünk volt valamikor itt az első és legszebb otthonunk.

Otthon! Ma már a pápának is csak olyan otthona van Rómában, hogy fogságnak is lehet nevezni — a Vatikán az egész ami még az övé és a Latteran. Mióta az olasz királyság megszületett s a templom ajtajában is az olasz trikoloros katona áll, azóta a fényes egyházi szertartások is megszűntek a Szt. Péter templomban. A pápa nem megy még ide sem át, s a hires nagyhéti szertartások ma már nem léteznek. A Sixtina kápolnában nem tartották meg az idén sem a Tenebrét, a Sala Regia és Ducale nem volt a lábmosás és utolsó urva-

dicsérettel kell megemlékeznünk az ifjusági zenekarról is, mely Kaufer Ede VIII. oszt. tan. ügyes vezetése mellett igen szép haladást tett.

A községi polgári leányiskolában és községi elemi leányiskolában az intézetek vezetésével és a tanítással megbízott tisztelendő nővérek szintén igen sikerült ünnepélyt rendeztek, mely alkalommal szintén nagy közönség volt jelen. Az ünnepi beszédet Dr. S e e m a y e r Károly ügyvéd, a róm.-kath. egyházközség és a magyar nyelvterjesztő egyesület elnöke tartotta, ki mint igen jó szónok hazafias beszédével igazi lelkesedést keltett. Voltak a műsoron zene és énekrészek, hazafias szavaltok.

Mayering Emma nyilv. joggal ellátott magán polgári és elemi leányiskolájában az ünnepi beszédet H a v a s Tivadar az áll. főreáliskola tanára tartotta, kiemelve az ünnep jelentőségét és dicsőítve a 48-as alkotásokat. Az ünnepély műsorának minden pontja (szavaltat, ének, zene) fényesen sikerült.

A községi elemi fiunépiszkola szintén ünnepelt, az emlékbeszédet Schifnoszka Emanuel tanító tartotta, voltak szavaltatok és hazafias énekek.

A görög-keleti szerb felekezeti iskolában az ünnepély következő műsor szerint folyt le: „Hymnus“, énekeltek az V. és VI. osztály növendékei Lazarevics Vazul tanító vezetése alatt, Ünnepi beszéd, tartotta Pantelics Miksa tanító, „Magyar polgár“ Czuczor Gergelytől, szavaltta Milykovicz Szilárd IV. oszt. tan. „Ugori“ Zmaj Jovan Jovanovicstól, szavaltta Dragics Vera IV. oszt. tan. „Távolból“ Petőfi Sándortól, szavaltta Jorgovics Vera IV. oszt. tan. „Vándor dala“ Gaspár II. olvasókönyvből, szavaltta Kracsag Miklós VI. o. tan. „Szveti grob“ Zmaj Jovan Jovanovicstól, szavaltta Filipovits Katicza V. oszt. tan. „Honfidal“ Petőfi Sándortól, szavaltta Miloszavlyevics Natália VI. o. tan. „Domovino“, énekeltek az V. és VI. osztály növendékek vegyes kara.

(G) A Gerő-féle fiúiskolában nagyon sikerült ünnepély volt, a melyen szülők és iskolabarátok is tekintélyes számban jelentek meg. Nagy örömmel és lelkesedéssel énekeltek és szavaltak a nemzeti színű szalagokkal diszített tanulók kedves hazafias dalokat és költeményeket; ezen ünnepély fénypontját azonban mégis az intézet igazgatójának Gerő V. azon lelkesítő szónoklata képezte, melyben tanítványait a király és a haza iránti szeretetre és hűségre és haladatosságra intette. Jól lehet a szónoklat, az énekek és a szavaltatok leginkább az ifjuság épülésére és hazafias érzelmei fejlesztésére szol-

csorája helye, nem ragyogtak fényben ezek a gyönyörű freskókkal diszített helyiségek, melyek mostanában mindig el vannak zárva, s melyeket csak jó borsos borralván árán sikerült megtekintnünk, mikor a Rafael Loggiákat és képtarakat megsemléltük a vaticánban.

Legeredetibb azonban az, hogy a Szent Péter templomban a világon mindenütt oly nagy diszszel megünnepelt esteli feltámadási ünnepélyt sem tartják meg a pápai uralom megszűnte óta — a pápaság a legnagyobb egyházi örömnepnek eként fejezi ki a pápaság gyászát. Nagy Szombat délelőtt, mikor a harangok szava ismét megjön és Husvét napján a Halleluja után csupán a szent ereklyéket, Krisztus keresztjét, Szent Veronika kendőjét mutatják meg a hívőknek a Szent Péter sirja feletti loggiából — ez minden, körmenetnek itt 18 éve hire-hamva sincs. S így van ez Róma háromszáznyolczvan templomában is. A pápaság és királyság még folyton hadi labon áll — s a nép, az isten adta nyomorult nép, nem szereti itt sem a pápát, sem a királyt — az republikáról álmodozik. A papot meg absolute nem szereti — s gyakran hallja az ember, amint egy rongyos római az utcán egy arra menő papot szidalmaz és kigúnyol. Előttünk ez idegen fogalom — s a római népre csakugyan raillik ez a megfordítható vers?

„Róma tibi subito

Motibus ibit amor.“

Magyarul:

„Róma a te szereteted mozgalmas időben mindjárt eltűnik.“

Nem szeret ez a római nép mást, mint ön magát, csal ahol tud, s jaj az idegennek, aki keze közé kerül — ma már rabszolgául nem alkalmazhatja azt, de ha lehet, kifosztja s a kosztjával tönkre teszi — de erről bővebben majd legközelebb írok.

Szalay Lajos.

gálandók voltak, mégis mindezek a jelen volt felnőttekre nézve is igen jótékony hatással voltak, a mennyiben újra a hazaszeretettel mint az élet minden viszonyaiban gyakorlandó erénynek ismerkedtek meg; minek folytán ezen ünnepegy igen sikerültnek nevezhető.

Versecz t. h. város zárszámadása és vagyoneleltára az 1898-ik évről cím alatt a közel mult napokban 200 nyomtatott oldalra terjedő nagy quart alakú füzet hagyta el a sajtót, melyben Ullmann József városi számvévkör-körültekintő alaposan számol be Versecz város vagyoni állapotáról. A közérdekű füzetből, mely darabonként 6 koronájába került, a városnak, közöljük a következő adatokat:

A város rendes bevételei valának: Pénztári maradvány 1897-ből 23.253 kor., Szántóföldek jövedelme 218.216 kor., Kaszálók és legelők jövedelme 732.96 kor., Szőlők jövedelme 5.313 kor., Erdők jövedelme 11.791 kor., Kőbánya jövedelme 160 kor., Városi épületek 20.655 kor., Javadalmak és jogok 87.546 kor., Rendőri bevételek 4.364 kor., Cselekvő tőkék és kamatok 56.092 kor., Városi adókból 200.838 kor., Vegyes Bevételek 28.748 kor., Rendkívüli bevételek: Állami italmérési és fogyasztási adók 185.797 kor., Átfutó kezelés 331.958 kor. — A bevételek összessége: 2.575.721 korona.

A város kiadásai: Közigazgatási kiadások 128.032 kor., Rendőri kiadások 291.183 kor., Közegészségügyi kiadások 22.943 kor., Közoktatás 90.154 kor., Közművelődés és jótékonyosság 4.100 kor., erdőkre 7265 kor., Épületek fenntartása 12.653 kor., Gazdasági kiadások 147.220 kor., Javadalmak és jogok 10.193 kor., Katonauyi kiadások 2715 kor., Armentesítési kiadások 48.198 kor., Szenvedő tőkék és kamatok 93.948 kor., Közadók, adózási költségek 33.709 kor., Közvéghid 9116 kor., Vegyes kiadások 24.629 kor. Rendes kiadások összege tehát 686.664 kor. — Rendkívüli kiadások: Állami italmérési és fogyasztási adókra 186.386 kor., különféle rendkívüli kiadások 6899 korona. Az összes kiadások összessége tehát 1.369.145 korona.

Fedezet (Bevétel) 1.079.792 korona
Szükséglet (Kiadás) 1.077.269 korona
mutatkozik fedezeti felesleg 630 kor. 82 fillér.

A mint a fentebb ismertetett számadatokból kitünik, mondja a jelentés, sikerült a lefolyt gazdasági évben nem csak háztartásunk egyensúlyát fenntartani, hanem még némi felesleget is elérni, a mely örömdetes körülmény biztos jele annak, hogy költségvetésünk reális alapja mellett, szigoruan alkalmazkodtunk a takarékoság elvéhez. Az egyes kiadási rovatoknál előforduló nagyobb mérvű túllépéseket úgy a törvényhatósági közgyűlés, valamint a felsőbb kormányhatóság is jóváhagyta.

A vagyoneleltárra vonatkozólag a tiszta vagyon összegét 6.993.884 kor. 14 fill., összehasonlítva az 1897. év végével kimutatott tiszta vagyonnal vagyis 7.054.844 kor. 92 fillérral, mutatkozik 60.960 kor. 78 fillérsnyi vagyonepadás. Ezen vagyonepadás azonban csak látszólagos, mert a városi házipénztárnál kezelt alapok és alapítványok vagyonát azaz 271.083 koronát: — eltérőleg az eddigi szokástól, mint nem ide tartozót — egészen kihagytam. Ha ezen összeget az idén is számításba vesszünk, mutatkozik egy 210.151 kor. 22 fillérsnyi vagyonepadás.

Kaptuk és adjuk a következő sorokat: Igen tisztelt szerkesztő úr! A m. kir. belügyminiszter urnak 133.000 sz. körrendelete értelmében 1899 évi január hó 1-je óta személyes felelősség terhe alatt a legnagyobb gondot kell arra fordítani, hogy magán kórházakban — minő a versecsi is — csak akkor vétessenek fel idegen betegek, ha felvételük feltétlenül szükséges. — Én mint korházi igazgató, felelősségem tudatában az idézett miniszteri szabályrendeletre szigoruan alkalmazkodom és kötelességemet abban az irányban is pontosan teljesítem, ennél fogva a „Neue W. Zeitung“ — ban megjelent alaptalan, hogy ne mondjam rosszhiszemű támadásra egyáltalában nem reflektálok. A városi magán kórház állapota azt hiszem mindenki előtt ismeretes, de legjobban ismerheti a „N. W. Zeitung“ szerkesztője, mely a városi kórházról szóló memorandumot annak idején, mikor még kegyeiben állottam — legelőször közölte, és így mindenki tudhatja, hogy a városi kórházban különösen a téli időben a betegek elhelyezése a helyiségek szűk és alkalmatlan volta miatt igen nagy nehézségekbe ütközik. Hogy pedig én 14 év óta folyton ezen tarthatatlan állapotok elhárításán, illetőleg megszüntetésén és a kórházügy végleges rendezése érdekében fáradozom, és hogy ennek folytán a kórház úgy a városi tanács

hathatós támogatásával jelenleg már a megvalósulás stadiumába jutott az is köztudomású dolog ennél fogva a „N. W. Zeitung“ förmedvénye engem egyáltalában nem érinthet. Tiszteletem kifejezése mellett Dr. Fitz Sándor városi főorvos.

Verseczli állami javító intézet. Nagy feltűnést keltett városunkban a mult pénteken azon hír, melyről a fővárosi esti lapokból értesült a közönség, hogy Plosz Sándor igazságügy miniszter az országgyűlésen kijelentette, hogy a már meglévő 4 állami javító intézet mellett még két újat állít fel, az egyiket Kassán, hol már az előmunkálatok is folyamatban vannak, a másikat pedig Versecz kapja meg. A miniszter azon elhatározása hogy éppen Verseczet szemelte ki a többi délmagyarországi városok közt, polgárságunk körében örömet keltett. — Ezen ügyben más oldalról azon értesítést kapjuk, hogy a verseczli javító intézet felállítását első sorban Erdély Sándor volt igazságügyi miniszternek köszönheti városunk, az ő igazságügyi minisztersége alatt történtek ez ügyben a végleges megállapodások. Már 1896. aug. 4-en érkezett ez ügyben városunkhoz miniszteri rendelet, melyet annak idejében lapunkban is ismertettünk és mely eredeti szövegben következőleg hangzott:

„Az ország déli részében mintegy 120 fű befogadására alkalmas kir. javító-intézetet szándékozom felállítani.

E célra a város területén kívül, de annak közvetlen szomszédságában eső, mintegy 5—6 holdnyi (a 1200 négyszögöl) egészséges fekvésű, kerti megmunkálásra is alkalmas, elégséges és egészséges ivóvízzel ellátott telekre van szükségem.

A mennyiben a város közönsége ily területtel rendelkezik, s azt azon előnyökkel szemben, a melyek egy javító-intézet felállítását a városra minden irányban háramolnak, díj és tehermentesen rendelkezésemre bocsátani hajlandó, felkérem polgármester urat, hogy azt mielőbb tudomásomra hozni sziveskedjék. Budapest, 1896, augusztus hó 4-én.

A miniszter helyett:
Kiss Gyula,
miniszteri tanácsos.

Városunk közgyűlése már 1896. szeptember hónapjában tárgyalta ezen ügyet és azon határozatot hozta, hogy a miniszterium által kért 6 hold területet készséggel átengedi, a helyet ugyan nem tűzte ki, kimondván, hogy a miniszter kiküldöttével egyetértőleg fogják megállapítani a területet.

A fehértemplomi ev. ref. főkegyház a mult vasárnap Szabolcska Mihály temesvári körlelkész elnöke alatt közgyűlést tartott, mely alkalommal Nemcsik városi főügyész egyházi gondnok helyére Versényi György magy. kir. állami kerületi allatorvos választott meg, a kisdud egyház gondnokául. E hírrel kapcsolatban felemlítjük azt is, hogy Szabolcska Mihálynak, a hirneves poéta papnak tiszteletére a fehértemplomi hívek „Bécs városához“ címzett vendéglőben bankettet rendeztek, melyen a fehértemplomi intelligencia más vallásu tagjai is szép számmal jelentek meg. Ez alkalommal számos felköszöntőt is mondottak.

Az ideai ujonczozás mint azt már előzőleg is emlitettük, folyó hó 22. és 24-én fog megtartatni városunkban, még pedig a nagy közgyűlési teremben. A polgári sorozó bizottság elnöke Seemayer János kir. tan. polgármester, tagjai Kaimann Pál katonauyi tanácsos, Fitz Sándor dr. városi főorvos, bizalmi férfiak: Hemberger Bálint és Petrovics György, polgári biztos Bodó Lajos, rendőrkapitány, jegyzőkönyvvezető Seemayer Ferencz.

Szöllőbirtokosaink figyelmébe. A helybeli szőlészeti és borászati egyesület, melynek élén mint elnök Kehrer Károly ny. városi pénztárnok birtokos és borkereskedő áll, — ez uton is figyelmezteti a szöllőbirtokosokat hogy a menyiben szőlőkarókra van szükségük s azokat vasuton kívánják szállíttatni ápril 1-je óta a földmívelésügyi magy. kir. miniszter rendelete értelmében a magy. kir. államvasutakon és a magy. kir. államvasutak kezelése alatt álló helyi érdekű vasutakon sokkal olcsóbban szállíttathatják, mint az előtt. Mindazok, kik ezen kedvezményt igénybe kívánják venni forduljanak Kehrer Károly elnökhöz, ki a további utasításokat meg fogja adni.

Kalandoz természetű kis diák. Említettük lapunk mult heti számában, hogy a versecsi áll. főreáliskola egyik, IV. osztályu növendéke megszökött a szülei háztól, azzal a szándékkal hogy

majd fölcsap Fiumében hajósinasnak, s Robinson lesz belőle. Föltett szándékát azonban nem valósíthatta meg, mivel a rendőrség Fiuméba való megérkezésekor azonnal elfogta, s visszaküldte Budapestre hol a reá várokozó édes atyja fogadta és ellátta atyai intelmekkel és hazavitte a szülei házhoz. hol a kis diák magán uton folytatja tanulmányait.

Városi parkunk. Közönségünknek ezen ügyszólván egyetlen kincset érő üdülő helye ujabban ismét díszesebbé fog tétetni, a mennyiben a park-egyesület elhatározta, hogy a csinos szökőkút melletti parkrésztelben a tél tavasz, nyár és ősz évszakokat ábrázoló ujab szoborműveket fog elhelyezni. Ezen szobrok költségei nagyobbára azon összegekből fedeztetnek, melyeket Neukomm Ferencz helybeli gépgyáros hirneves hypnotiseur ajándékozott mint hypnotikus előadásainak tiszta jövedelmének a park-egyesület czéljaira.

Könyörülő emberbarátok figyelmébe. A mult héten egymásután három oly kérelem érkezett szerkesztőségünkhöz, melyben kétségbeesett anyák esdve könyörögnek: hirdessük ki lapunkban, hogy szerencsétlen eredetű gyermekeiket könyörületes emberek vegyék oltalmukba, neveljék fel. Két gyermek 2 és 3 éves leányka intelligensebb családból erednek. Egy egyszerű regény a történetük. A harmadik négy hónapos leányka, egyszerűbb anya gyermeke. A kicsinyek jelenleg titkosan neveltetnek. Ki tudja mit cselekednek velük az angyalcsinálók. A szerencsétlen anyák kérelmét tolmácsoltuk. A kibben megszólal a könyörületes szív, sziveskedjenek lapunk szerkesztőségéhez fordulni. A legutóbb emlitett kis leányka számára könyörödmányokat is elfogadunk s ha kívánatlik, nyilvánosan nyugtatványozzuk az adományokat. A ki hamar ad, kétszer ad!

Elveszett női aranyóra. A mult pénteken az országos vásár alkalmával, az Adler-féle szálloda környékén vagy a temesvári uton elveszett egy duplafedelű (négy levelű zöld löhere emailal diszitett) női aranyóra rövid lánczczal. A becsületes megtaláló a főkapitányságnál vissza szolgáltatja, illő jutalomban részesül.

Gyilkosság. Tokin Luka helybeli 26 éves lakost ez éjjel verekedés közben úgy hátba szúrták, hogy reggelre kiadta lelkét. A rendőrség két gyanus egyént letartóztatott. Azt is beszélék, hogy a gyilkosság oka: „Keresd az aszszonyt“.

Borkiállítás Az i. mezőgazdasági országos kiállítás keretében, mely köztudomásulag f. évi szeptember hó 3—10-tartatik meg Szegeden, bordijazással egybekötött borkiállítás is rendeztetik, melyen az ország minden borvidéke képviselve lesz. Ezennel tehát szives tudomására hozzuk az érdekelteknek, hogy borkiállításban való jelentkezés végső terminusa június 30-ára lett kitzítve, a czim, hogy a borok hova küldendők a résztvevőkkel idejében lesz tudatva. Felvilágosításért és bejelentési iverkért Drucker Jenő csoportbiztoshoz lehet fordulni (Budapest Üllői-ut, köztelek).

A nagy Galeotto. Pancsováról írják: A nagy Galeotto vitte sirba. Szép fiatal 17 éves leány volt Jakovlyev Darinka, Jakovlyev Milan felsővárosi gazda lánya. — Szép volt és szerelmes. A virágnak és a fiatal leányszivnek megtiltani nem lehet. . . De aztan jött nagy Galeotto, beszélt suttogott és a rozsz hirnek gyorsan kel a laba. Édes apja megfenyegette a szép, remegő leányt, hogy ha igaz volna. . . Nagy fájdalom ult a leány szívére, észére és estefelé mikor lassan sötét let a földön, a Temes vízének csendes habjaiba eltemette buját keservét, szerelmes szívét. — Pénteken reggel aztan kitette szép csendesen a folyó könyű terhét a partra. Mikor eltemették, virág volt koporsóján. Letört virág elhervadt virágon. . .

„A kőműves-ács és kőfaragó mester-jelöltek vizsgálata a Temesváron szervezett bizottság által 1899. évi majus hó 1-én reggeli 9 órakor egyelőre az írásbelivel kezdve fog a kir. állam-építészeti hivatalnál megtartatni; miről az érdekeltek azon figyelmeztetéssel értesitetnek, hogy a vizsga letételére vonatkozó szabályszerűen bélyegzett, a 3 évi gyakorlatukat igazoló s egyéb okmányaikkal, valamint az előirt 3 rajzlappal és a vizsgadíjjal felszerelt kérvényeiket a kir. államépítészeti hivatal főnökénél (Temesváron dikaszterialis épület III. emelet 1. sz.) legkésőbb április hó 30-ik napja reggeli 9 óráig kell benyújtaniok vagy beküldeniök.“

Folytatás a mellékletben.

Hirdetmény.

A sorozó bizottság a Versecz város sorozó járásban Verseczen folyó évi április hó 22-én és 24-én fog működni.
A folyó 1899. évi ujonczállításra az 1878-ik, 1877-ik és 1876-ik években született hadkötelesek vannak felhiva.
E czélból a következő sorrend állapítatik meg.
Április 22-én az 1878. évi születésűek, valamint az 1877. évbéli születésűek közül 100 sorszámg.
Április 24-én az 1877. évbéli születésű többi hadkötelesek, és az 1876. évi születésű összes hadkötelesek, végre azon idegenek, kik Verseczen leendő állításukra engedélyt nyertek, fognak megvizsgáltatni.
Felhivatnak tehát a fent említett hadkötelesek és ezeknek a keresetképtelenség tekintetéből megvizsgálandó férfirokonai, miszerint a városház nagyülés-termében működő sorozó bizottság előtt naponként reggeli 8 óraker pontosan és tisztán jelenjenek meg.
Verseczen, 1899. évi márczius hó 29-én.

Seemayer,
kir. tanácsos, polgármester.

1944. szám. — 1899. tkvi.

Árverési hirdetmény és árverési feltételek.

A verseczi kir. jbiróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Prailla Illés oraviczabányai ügyvéd által képviselt Tamasiel József vrányi lakos javára Borács Farka Bau varadiak lakos elleni vgrehajtási ügyben 31 frt 96 kr. hátralékos tőke, ennek 1896 évi január hó 12-től járó 6% kamatja, továbbá 59 frt. tőke, ennek 1894 évi márczius hó 1-től járó 6% kamatja 25 frt 72 kr. és 7 frt. 80 kr. eddiggi valamint 5 frt. jelenlegi költség kielégítése végett az árverést elrendelte.

A fehértemplomi kir. törvényszék területén fekvő s a Varadiak község 1594 számú tkjében írt 1/4-ed részben Kezzenmacher Katalin 3/4-ed részben pedig Borács Farka Pau tulajdonát képező A I (831-832) hr. és 426 öi. számú beltelkes ház az 1881 évi LX t.-cz 156 §-a alkalmazásával 416 frtban megállapított kikiáltási árban 1899 évi majus hó 6-ik napján délelőtt 9 óraker Varadián a községi előljárósági irodában megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni u. m.

1. Ha a megállapított kikiáltási aron felüli ígéreret senki sem tenne, az árverésre kituzott ingatlan a kikiáltási aron alól is eladatul fog.

2. Árverezni kívánók bánatpénzül tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 41 frt 60 krt. készpénzben, vagy az 1881 t.-cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított s az 1881 nov. 1-én 3333 sz. a. kelt J. M. 8 §-ában kijelölt ovadékképes érték papírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervénynt átszolgáltatni.

3. Vevő köteles a vételárt 3 egyenlő részletben és pedig az első az árverés, jogerőségtől számítandó 15 napalatt, a 2-ikat és 3-ikat pedig ugyanazon naptól számítandó 30 és 45 nap alatt, minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számítandó 5% kamatokkal együtt szabályszerű letéti kérvény mellett az 1881. évi deczember 3-án 39.425 sz. szabályrendeletben előirt módon a verseczi kir. adó, mint letéti pénztárnál lefizetni.

4. Vevő köteles az épületeket a birtokba lépés napján tuzkár ellen biztosítani.

5. Az árverés jogerőre emelkedése után minden oestre azonban csak az árverés napjától számítandó 15 nap elteltével (a mennyiben utóajánlatot az 1881. LX. t.-cz. 187. §-a értelmében senki sem ad) vevő az ingatlan birtokába lépés és vételi bizonyítványt kap.

Az ingatlan terhelő s az árverés napját követőleg esedékes adókat s hasonló természetű köztelheket vevő leendő köteles viselni.

A megvett ingatlan hasznai és terhei vevőt a sikeres árverés napjától fogva illetik meg.

6. A tulajdonjog bekebelezése csak a vételár és kamatai teljes lefizetése után fog vevő javára hivatalból elrendelteni.

Az átruházási költségek vevőt terhelik.

7. Amennyiben vevő az árverési feltételek bármelyikének eleget nem tenne, a megvett ingatlan az érdekelte felek bármelyikének kérelmére az 1881. LX. t.-cz. 185. §-a értelmében vevő veszélyére és költségére bánatpénznek elvesztése mellett újabb árverés alá bocsátatni csupán egy határidőnek kituzése mellett az előbbi becsárón alól is eladatul fog.

A vevő azon esetben, ha az ingatlan a korábbi vételárnál olcsóbban eladatul, a régibb és újabb vételár közti különbözetet megtéríteni tartozik, ellenben a vételári többletöt nem illetendi.

Verseczen, 1899. évi márczius hó 20-ik napján.

A kir. jbiróság mint tkvi. hatóságnál

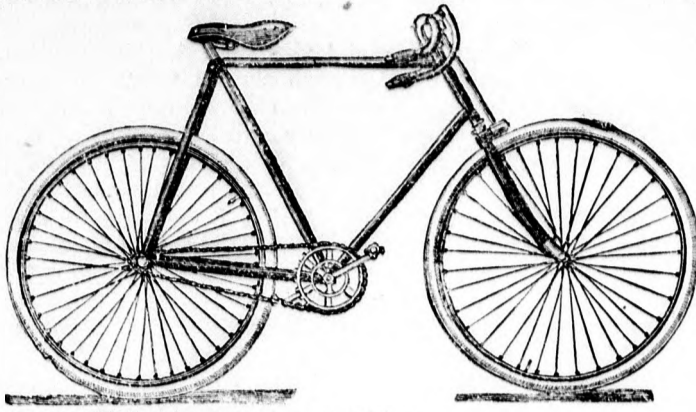
Truczka, kir. aljbiró.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziszer ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél, csúznál, tagszagatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszér, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: **Török József** gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbbértékű utánzat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter czéggjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.**
RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállítók, RUDOLSTADT.

Használjon Ön FEGYVERKEREKET!!

Képviselőt és raktár:

Gries J., Versecz.

Különös előnye:
**utólérhetlen
könnyű járás**

(megerősítés nem létezik.)

Steyri fegyvergyár

a világ legnagyobb kerékpárgyára.
Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Magyarországi vezérügynöksége:

KANN és HELLER czégnél
Budapest.

Legnagyobb nyeremény
a legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona

Az összes 50,000 nyeremény
JEGYZÉKE.

A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben:

1.000,000 korona

A nyeremények részletes beosztása a következő:

Készpénzben fizetendő	Jutalom	Korona
1	1 jutalom	600000
1	1 nyer. á	400000
1	" "	200000
2	" "	100000
1	" "	90000
1	" "	80000
1	" "	70000
2	" "	60000
1	" "	40000
5	" "	30000
1	" "	25000
2	" "	20000
3	" "	15000
31	" "	10000
67	" "	5000
3	" "	3000
432	" "	2000
763	" "	1000
1238	" "	500
90	" "	300
31700	" "	200
3900	" "	170
4900	" "	130
50	" "	100
3900	" "	80
2900	" "	40
50,000	nyer. és jut. összegben	13.160,000

A negyedik nagy m. kir. osztálysorsjáték
nemsokára ismét kezdődik és

100,000 újból **50,000**
sorsjegyre nyeremény

jut, vagyis az oldalt levő nyereményjegyzék szerint az összes sorsjegyek fele feltétlenül nyerni fog.

A nyerési esélyek tehát, mint már általános ismeretes, óriásiak.

Összesen tizenhárom millió 160,000 koronát sorsolnak ki biztosan. A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben

egy millió korona.

Szíves mielőbbi megrendeléseknél eredeti sorsjegyeket a tervszerű eredeti árban és pedig:

egy egész l. o. eredeti sorsjegyet **6.—**
» fél " " " **3.—**
» negyed " " " **1.50**
» nyolczad " " " **.75**

küldünk szét utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése ellenében.

A huzások után megküldjük tisztelt vevőinknek a hivatalos huzási jegyzéket, hivatalos tervzetek pedig díjtalanul állanak rendelkezésre. A huzások a magy. kir. kormány ellenőrzése mellett nyilvánosan történnek és azoknál mindenki megjelenhetik.

Kérjük a rendelmenyeket mielőbb, legkésőbb azonban

f. é. április hó 17-ig

hozzánk beküldeni.

Török A. és Tsa.

a magy. kir. szab. osztálysorsjáték
főelárusítói

Budapest, V., Váci-körut 4a

Sok és nagy nyereményt fizettünk tisztelt vevőinknek; rövid idő alatt körülbelül egy és fél millió koronát.

Rendelőlevél levágandó.

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervzettel együtt küldeni.

Az összeget _____ frt. { utánvételezni kérem } A nem tetsző törlendő.
{ postautalvánnyal küldöm }

Pontos cím

Melléklet a „Délvidék“ április hó 16-án megjelent 16-ik számához.

Folytatás a főlapból.

A nap és az éj hosszát könnyen kiszámíthatjuk egy pontosan járó óra segítségével. Ha a nap fölkelte órájának kétszeresét vesszük, meg van az éj hossza, míg a naplemente órájának kétszerese a nap hosszát adja. Pl. a nap ma 6 óra 51 perczkor kelt — ennek kétszerese: 13 óra 42 percz adja az elmúlt éj hosszát, a nap nyugszik 5 óra 9 perczkor, ennek kétszerese 10 óra 18 percz adja a mai nap hosszát. A két idő tartam összege 13 óra 42 percz + 10 óra és 19 percz = 24 órával, vagyis a számítás pontos.

Vidéki pénzügyi reformja. Az a bizottság, melyet a Magyar Takarékpénztárak Központi Jelzálogbankja körében egyesült intézetek a vidéki pénzügyi reformjának megállapítása érdekében kiküldöttek, már meglehetősen elkészült munkálatával, melyet a közelebb megartandó újabb értekezlet elé fog terjeszteni. A reformtervezet, melynek Posch Gyula a szerzője — mint nekünk írják — lényegében a következő: A takarékbetétekkel foglalkozó intézetnek legalább 100,000 forint részvénytőkével kell bírnia, a melyből a felének tényleg befizetve kell lenni. A takarékbetétek összege meg nem haladhatja a részvénytőke és a tartalékalap tizenötösörését. Az esetleges többletet pupilláris biztosíték érdekében kell elhelyezni. A takarékpénztárak csak a következő üzletágakkal foglalkozhatnak: Jelzálogüzlettel, amelybe a takarékbetétek hetvenöt százalékát fektethetik, de a kölcsönök kétharmad részének olyannak kell lenni, hogy bármikor záloglevelek kibocsátásának alapját képezhessék, vagy e célból más intézetekre átruházhatók legyenek. Váltólezámitolással, melynél óhajandó, hogy a leszámított váltók legalább két jó aláírással bírnak. Lombardüzlettel, amelynél csak forgalomban levő értékpapírokra adhatók előlegek és pedig megszabott kamatozású értékpapíroknál az árfolyam nyolcvan százaléka erejéig, egyéb értékeknek pedig ötven százaléka erejéig. A takarékbetéteknek legalább tíz százalékát biztosítékképes értékpapírokban kell elhelyezni. A mérleg ellenőrzésére törvényhozási uton kell szigorubbá tenni a felügyelő bizottsági tagoknak a mérleg megbíráására vonatkozó felelősségét s kártérítési kötelezettségét. A felügyelő bizottságba az intézet kötelekén kívül álló s a könyvelésben, a mérlegkészítésben jártas, szakképzett egyének választandók. Mindenesetre legalább egy felügyelő bizottsági tagnak bírnia kell e minősítéssel. A kereskedelmi és iparkamarák szervezete egy új osztálylyal, a hitelosztálylyal bővítendő. Az intézetek mérlegének egy példányát e hitelosztályly elé is be kell terjeszteni. Azoknak az intézeteknek, amelyek a reformtervezetben megkivánt tőkével nem rendelkeznek, öt évi haladék lenne adandó a tőkeszaporításra s három év a betétek elhelyezésére vonatkozó intézkedésekhez való alkalmazkodásra. E reform kiterjedne mindazon intézetekre, amelyek takarékbetétek elfogadásával foglalkoznak, kivéve az oly intézeteket, amelyeknek legalább öt millió forint befizetett részvénytőkéjük van.

Nyilatkozat. A »Südungarische Reform« 1. évi április hó 8-iki számának »Ein Konflikt« című vezércikkére s több félrevezetett vidéki és fővárosi lap hasonló szellemben megjelent közlésére vonatkozólag alulírottak mint Temesvár szab. kir. város népoktatási intézetének tanítói és tanárai a mai napon e célból tartott közös értekezletükből kifolyólag kijelentjük, hogy biztos és legjobb tudomásunk szerint Sebesztha Károly kir. tanácsos, kir. tanfelügyelő ur és a temes-tankerületi tanítószóközött semmi meg hasonlítás nincs; hogy nevezett tanfelügyelő ur eddigi működésével nemesak, hogy megnyerte a tanítószó rokonszenvét, de sőt a tanúgy és a tanítószó érdekeinek előmozdítását célzó önzetlen buzgalkodásával és liberális gonaalkodásával őszinte tiszteletünket, nagyrabecsülésünket és hálánkat érdemelte ki.

A legkomolyabban tiltakozunk ama rágalom ellen, mintha a tanfelügyelő ur tankerületének tanítóit bármikor és bármely alkalommal akár egyenkint, akár összeségében tehetetlen géppé akarta volna lealacsonyítani. Ellenkezőleg úgy testületileg, valamint egyenkint is mindenkor alkalmunk volt tapasztalni, hogy még az ellenkező véleményük irányában is mindenkor méltányos volt.

Tiltakozunk az ellen is, mintha szeretett tanfelügyelőnk a »Délmagyarországi Tanítóegylet« személyes szabadságát és önkormányzati jogát megsemmisíteni, programja megvalósításában megakadályozni, gyámság alá helyezni, avagy épen politikai célokra felhasználni megkísérelte volna, sőt köztudomásulag épen a tanfelügyelő ur igekeztelt megakadályozni az ezen egylet megbontására célzó törekvéseket.

Es végül mi, kik a tanfelügyelő urnak kizárólag a vidéki tanító kartársak érdekében kifejtett önzetlen fáradozását közvetlenül szemléltük, visszautasítjuk azon vádat, mintha a tanító Otthon letesítése körüli szándékában szűkkeblűség vagy egyéb indokok vezérelték volna.

Midőn tehát az igazság érdekében férfias nyíltsággal jelentjük ki, hogy Sebesztha Károly kir. tanfelügyelő

ur iránt tántoríthatlan bizalommal, ragaszkodó szeretettel és nagyrabecsüléssel viseltetünk, midőn a személyét és a tanítószó önértékét mélyen sértő vádak és rágalmakat leghatározottabban visszautasítjuk: nem hallgatjuk el a fölötti helytelenítésünket, hogy ezen rágalmakra épen a tanítószó valódi érdekeinek megvédésére hivatott »Délvidéki Tanúgy« alaptalan közleménye szolgáltatott az alapot s mely közlemények hatással voltak a közvélemény megtevesztésére s a »Südungarische Reform« s néhány fővárosi lapnak félrevezetésére.

Temesvárott, 1899. április hó 12-én.

Bocz József, Erney Károlyné, Schieszler Izabella, Kajetán Lipótné, Csermely Jolán, Karagyéna Jolán, Mező Dániel, Kreesmáry Viola, Várnay Dalma, Tussel Gáspár, Fuesek Sándorné, Fejér Angyalka, Irsay Vilma, Tangl Mariska, Krausz Sándor, Rossmann, Szifnósz Olga, Bánóczy Henrik, Bachmann Péter, Ádám Ferencz, Stumpfoll Ede, Révay Károly, Pálosi Dénes, Oberst József, Ruzs Vilmos, Tietz Ferencz, Löwinger Henrik, Haupt Mihály, Terzin György, Terpinszky Vilmos, Stéberl Ernő, Karátsony Sándor, Kraemer Frigyes, Rösler Béla, Trostl István, Schwarcz Alajos, Wisinger Lipót, Schreiner István, Grész Ernő, Otrubay Ádám, Mészáros János, Schaeffer Károly, Elekes Lajos, Hertijja Szilárd, Gokler Antal, Raida Lipót, Zádor Endre, Sipos András, Stancel János, Saly Sándor, Eesedi Jenő, Horváth Antal, Wittenberger József, Lamparter István, Knöbl József, Lindner Nándor, Graef János, Fuesek Sándor.

Sok bor fog teremni az idén. Legalább ezt következtethetjük, ha hitelt adunk a régi öregek azon közmondásának: »ha a szőlőveszsző béle igen nagy, akkor sok borra van kilátás.« A kik már az ideig metszettek szőlőjüket és megfigyelték, tapasztalhatták azt, hogy a szőlőveszsző béle sokkal nagyobb, mint az elmúlt években volt. De hát ezért senkit sem bízunkunk ám, hogy a mult ézi termést iparkodjék mielőbb elfogyasztani, mert megvagyunk róla győződve hogy mindenkinek lesz elegendő üres hordója szüretkor a mibe ujbortát szűrheti.

Nyiltér.

Selyem damaszt

75 krtól 14 frt 65 krig méterenként, — valamint fekete, fehér és színes **Henneberg-selyem** 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként, — a legdivatossabb szövés, szín és mintázatban. **Privát-fogyasztóknak postabér és vámmentesen valamint házhöz szállítva, — mintákat pedig postafordultával** küldenek,

Henneberg G. selyemgyárai (cs. és k. udvari szállító) **Zürichben.** Magyar levelezés. Svajczba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

Szerkesztői levelezés.

Többeknek. Olyan szentes sajtótermékekkel nem foglalkozhatunk. Azokat a kártyákat — mint temesvári forrás után irtuk — az újságírói congressus tagjainak tiszteletére fabrikáltak.

B-y Cs Budavára. Azon bizony alaposan el verték a port. Magán levélben részletesebben. A szives meghívásért köszönöt.

Szalay Lajos főmérnöknek, lapunk főmunkatársának nápolyi lakása: Hotel Grande Bretagne Naples Riviera di Chiaja 276. vis-avis du Jardin Public et Place Vittoria 63. Utolsó tudósítását 10 iki kelettel Pompeiből kaptuk.

Irodalom.

Uj zeneművek. A Rózsavölgyi és társaság kiadványai sorában megjelentek: »Hóvirágok« Köpf Bertától ajánlva Erzsébet és Klótild főhercegnőknek Ára 2 korona. — Árpád László »Valse de Concert« je zongorára két kézre. Ára 3 korona. — Gaál Ferencz új, magyar Rhápsoniája hegedű és zongorára. Ára 3 korona.

A »Látóképes levelező lapok« — a képes levelező-lap gyűjtők lapja — első száma április 15-én jelent meg igen érdekes, hasznos és szórakoztató tartalommal, valamint gazdag csere-és közvetítő rovattal. — Előfizetési ára az 1899. évre 75 kr. A 24 oldalas lapocskát — mint mutatványszámot — kívánatra ingyen és bérmentve küldi meg a »Látóképes levelező-lapok« kiadóhivatala Tata, Komárommegye.

Füzet az indiai művészetéről. A csodálatos báju, mesevilágba való, dúsgazdag, buja indiai művészetéről egy kis füzet jelen meg legközelebb. A füzet főként az indiai építőművészettel foglalkozik, s sokat beszél az ellorai híres szikla-templomról. A déli stílus e legészakibb remeke a VIII. században keletkezett. Még pedig sajátos módon. Nem a fala emberi munka, hanem az ürege. Nem odahordták az építőanyagot hanem elhordták a hegyet, csak ott hagyva meg a természet alkotását, a hol az embernek falra volt szüksége; 50 láb széles, 270 láb mély templomudvart vájtak a hegybe. Ezért is igen nagy szolgálatot tesz e füzet mely gyönyörű képekben s a tudomány mai színvonalán álló szövegben magyarázza e sajátos cultura szülötteit, e buja föld termékeit, melyet nem ártana a művészet számára még egyszer felfedezni. A füzet természetesen a »Nagy Képes Világtörténet« legújabb füzeté. Az egész munka 12 kötetből fog állani. Szerkesztője Marczali Henrik. Egy kötet ára diszkótésben 8 frt, füzetbenként is kapható. Megjelen minden héten egy füzet, a 30 kr. Kapható Révai Testvérek könyvesházában (Üllői-ut 18.) s bármely hazai könyvkereskedésben.

»Ujabb Magyar Irodalom« címen, új szépirodalmi folyóirat jelenik meg a jövő hóban, mely hivatva lesz Magyarország újabb tollforgatóit a nagyközönségnek bemutatni. Hazánkban tudvalevőleg igen sok az oly szellemi munkása a kik közül igen kevesen találtak érvényesülésre. Az Ujabb Magyar Irodalom, egy egy száma kiterjed regényre, rovellára elbeszélésre, rajzra, zeneműre, versre, tárczára s minden irodalom terén csak előforduló műfajra. A szerkesztőzég élén; Pusztai Béla jönevű fív. fiatal poéta és Schmidt Gyula tehetős író és hírlapíró áll. Előfizetés; Egész évre 4firt félévre 2 frt. A szerkesztőség és kiadóhivatal Bnhapest I, Döbrentey-utca 13 sz. a. van.

Az általánosan ismert, jó hírnévnek örvendő s többoldalilag kitértett sósorszesz-készítményem kelendőségénél fogva sok utánzásnak lévén az utóbbi időben kitéve, elhatároztam, hogy azokon címjegyeimet módosítom s arra kék nyomtatban saját házam külső alakját veszem fel, bejegyeztetvén azt egyszersmind védjegyként a budapesti iparkamaránál.

Sósorszesz

általánosan elismert kitértő háziszor, különösen a bedörzsölés genő-gyuró-gyógymódnál (massage) igen jó hatású. Ajánlható egyszersmind fogtisztító szerül is, a mennyiben a fogak fényét elősegíti, a foghúst erősíti és a száj tisztza, szagtalan izt nyer a szesz elpárolgása után, ugyszintén fejmosásra is, a hajidegek erősítésére, a fejkorpa képződés megakadályozására és annak megszüntetésére.

Egy nagy üveg ára 2 kor., egy kis üveg ára 1 kor.

BRÁZAY KÁLMÁN

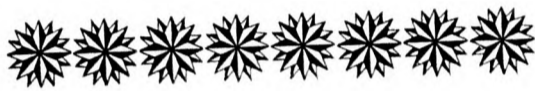
Budapest, IV., Muzeum-körut 23. sz.

Kapható Verseczen: Hack Robert, Unger J., Hofmann testvérek, Reinfeld S., Heber Jakab, Weifert Guszt., Untergutsch H.

Vasuti menetrend.

Fehértemplomból érkeznek:
 4:49 reggel, 11:15 délben, 5:57 este.
Temesvár felé indul:
 4:54 reggel, 11:20 délben, 6:26 este.
Temesvárról érkeznek:
 8:27 reggel, 4:36 délután, 10:23 este.
Fehértemplom felé indul:
 8:37 reggel, 4:44 délután, 10:33 este.
Becskerekéről érkeznek:
 9:50 reggel, 9:04 este.
Becskerek felé indul:
 5:— reggel, 6:45 este.
Pancsováról érkeznek:
 7:37 reggel, 5:28 délután.
Pancsova felé indul:
 8:45 reggel, 6:40 este.
Lugosról érkeznek:
 7:52 reggel, 6:20 este.
Lugos felé indul:
 3:00 reggel, 1:25 délben.
Jaszenováról Oravicza felé indul:
 9:25 reggel, 5:30 délután, 11:10 este.
Oraviczáról Jaszenova felé indul:
 8:35 reggel, 3:15 délután, 2:25 éjjel.
Temesvárról Arad felé indul:
 8:20 reggel, 2:00 délután, 9:10 este.
Vojtekről Ném.-Bogsán felé indul:
 7:30 reggel, 3:31 délután, 9:25 este.

A legújabb amerikai találmány
 Nincs por többé. Szabadalmazva Európa összes államaiban.

„Dustless“

pormentessé teszi az üzlethelyiségeket irodákat stb. A levegő a **Dustlessel** impragnált helyiségekben mindig tiszta és kellemes, a kellemetlen pornak a felszállása ki van zárva. A „Dustless“-t mind puha, mind pedig kemény padozaton sőt Linoleumon is lehet használni. A padozatot azután egyszerű seprővel kell kisöpörni. **további felmosás, vixolás kefével teljesen felesleges.**

Egy kiló „Dustless“ ára 1 frt. 50 kr., 5 kiló elegendő 60-80 m²-méter felület impragnálására.

Kapható 5, 10, 15 és 50 kilós dobozokban.

Orvosegészségügyi szempontból megbecsülhetetlen iskolákban, kórházakban gyárakban, valamint minden nyilvános intézetben, mivel meggátolja a Baktériumok terjedését. Azok közül a helyek közül, hol a „Dustless“ Budapesten alkalmazva van fel- említiük a következőket: Magy. kir. tudományos Akadémia, m. kir. főpostahivatal, magy. kir. állampénztár, a magy. kir. államvasutak gépgyára, Bulyovszky-utcai áll. főreáliskola, Nyár-utcai elemi iskola, Vadász-utcai elemi és polgári leányiskola, fővárosi szegény- gyermekkert-egyesület, Röser-féle kereskedelmi iskola, izraelita gyermek-árvaház, kerületi betegsegélyző-pénztár. »Phönix« biztosító-társaság, Goldberger F. Samu és fiai, Modern és és országos zálog-kölcsön-részvény-társaság, Goldberger F. Samu és fiai, Modern és Fr. R. Rhombeg, Nérey Cécé, Angol királyné szálloda, Petanovits József, Vik- toria-gőzmalom, Müntzétet »Kosmos«, Wodianer F. és fiai, Katzer József, Rothberger Jakab, Kertész Tivadar, Dittmár R., Kollarits József és fia, Haas és Cízék, Geitner és Rauch, Pester Lloyd, Budapesti Hírlap, Magyar Hírlap, Pesti Hírlap, Rovald Péter és fia Kirchnopf és Adam é. m.

Egyedüli elárúsítás Versecz, Pancsova, Fehértemplom, Oravicza, Anina, Steyerdorf, Detta, N.-Bogsán részére

Gries J.

Versecz, Városház-tér.

Nagy Képes Világtörténet

Képes diszmű a művelt közönség számára.
 ÁLDÁSSY ANTAL, BOROVSZKY SAMU, FOGARASSY ALBERT, GERÉB JÓZSEF,
 GOLDZIHER IGNÁCZ, GYOMLAY GYULA, MIKA SÁNDOR
 közreműködésével szerkeszti

MARCZALI HENRIK

*Mintegy 2500 szöveggel, 500 műmelléklettel, 60 színes műlappal
 50 történeti térképpel, 8500 szövegoldallal.*

<p>Megjelenik tizenkét kötetben</p> <p>famentes, tehát soha meg nem sárguló papíron.</p> <p>Egy-egy kötet ára rendkívül díszes félbőr-kötésben, bőrháttal és vászontáblával</p> <p style="text-align: center;">8 frt.</p> <p><i>Minden négy hóban egy-egy kötet jelenik meg.</i></p>	<p>Megjelenik füzetes kiadásban is</p> <p style="text-align: center;">240 füzetben.</p> <p>Több füzet semmikép sem lesz. <i>Hetenkint egy füzet fog közrebocsáttatni.</i></p> <p>Egy-egy füzet ára</p> <p style="text-align: center;">30 kr.</p> <p><i>A füzetes kiadáshoz díszes le- kötési táblák szállítanak.</i></p>
--	---

Nagy Képes Világtörténet megszerezhető:

- a) Füzetes kiadásban hetenkinti 30 kros füzetekben minden rendes hazai könyvtárban.
- b) Kötetes kiadásban 12 kötetben, 8 füzettel
- a) kötetenkinti utánvétellel bérmentve,
- b) havi 1 frt 50 kros részletfizetésre.

*

A rendelések a helyi könyvkereskedéshez vagy alólírt kiadóhoz intézendők.

*

Tájékoztató képes prospektust
vagy
mutatványfüzetet
ingyen és bérmentve
küld a mű kiadóhivatala
 Budapest, VIII., Üllői-ut 18. szám.

Nagy Képes Világtörténet célja.

Jelen munkával az első nagy világtörténeti mű jelenik meg magyar nyelven. Terveiben, céljában, eszközeiben, alakjában és terjedelmében egyaránt nagy és jelentős ez a vállalkozás. A magyar tudomány nyújtja a magyar közönségnek az élet könyvét, a világtörténetet. Nemzeti művelődésünkre nézve fontos mozzanat ez. Egy régi hiány pótlása, egy régi szükség kielégítése, egy régi kötelesség teljesítése.

Nagy Képes Világtörténet illusztrációi.

A Nagy Képes Világtörténet összes illusztrációi kizárólag egykoru vagy korhű ábrázolatok lesznek. Képes mellékletei, történeti térképei, a szöveg köze nyomott rajzokkal és írásmásolatokkal a Világtörténet egy olyan kicsinyített historiai muzeumot nyújtanak az előfizetőnek, a minőt a maga valójában lehetetlen beszerezni. Ezek a nagy európai muzeumokból, családi és nyilvános könyvtárakból és levéltárakból, építészeti műemkekéről egybegyűjtött s a legnagyobb műszaki tökéletességgel reprodukált illusztrációk rendkívül emelik a mű becsét, az egésznek művészi értéket adnak.

Ez a tizenkét kötet a legkiválóbb magyar könyvek közé tartozik. Ez a tizenkét hatalmas könyv arra való, hogy nemzetünk minden műveltjének tanítója barátja, tanácsadója, mind-n ura háznak ékessége legyen. A mű kiadására egyesült két könyvkiadó intézet bizalommal ajánlja, tehát nagy, magyar vállalatát a nagy magyar közönségnek.

Franklin Társulat
magyar irodalmi intézet és könyvnyomda

Révai Testvérek
irodalmi intézet részvénytársaság.

Előfizető gyűjtők sziveskedjenek a kiadóhivatalhoz fordulni.

A Kirchner-féle könyvnyomda tulajdona s nyomása. Versecz.